

מסורת הש"ס

(א) [נקמן לח: (ג) ובס"א טסף: הנשיא], (ג) [שם לנז: לט: סה: סו: סח: עה:], (ד) [עדות פ"א מ"ה] מ"ק ג: מגילה ב גיטין לו: (ט) [ב"ב ק"א], (ו) שבת ח: ע"ש, (ז) [ל"ל אמר אבימי], (ח) איסורס: יעב"ז, (ט) ב"ק עט: ב"ב ס: הוריות ג:, (י) [ע"ב], (י) וכן בכל העמוד היבא דכחוש שמאי והלל צריך לגרוס תלמודי שמאי והלל רש"א, (י) [ע"י חס' לפלי ל: ד"ה עבא],

תורה אור השלם

1. וְשֵׁם חֲנַנְיָא עַל לְבוּ אֲשֶׁר לֹא יִתְגַּאל בַּפֶּת בִּג דְּהַמְלִךְ וּבִיּוֹן מִשְׁתִּין וּבִקְשָׁא מִשֵּׁר הִסְרִיטִים אֲשֶׁר לֹא יִתְגַּאל:

דניאל א ח

גליון הש"ס

תוס' ד"ה בשלמא ובי' הא דאמר לקמן. [ועי' דף לז ע"ב (ועיי"ש) בתוס' ד"ה א:]

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה בשלמא לדברי דאמרי זליפתן של וכו' גבי חומץ למוך הנגרסים כ"ל ותיבות אשר שם מתקן: (ב) בא"ד מישחא שליקא קאמר סתם התלמוד וכו' שלא פשט איסורו ואין רוב וכו' לעמוד בו בשאר:

בשלמא (א) כמ"ד זליפתן של כלים אסורים בו.

כגון ^ס תלמודי שמאי והלל סוברין נותן טעם לפגם אסור ואמא ר' יהודה נשיאה וסבר מותר ושמואל סבר כוותיה שהיה מחזיק דברי רבי שמלאי ולקמן נמי פ"ה (דף טו.) גבי חומץ אשר שם למוך הגריסין פסיק שמואל הכי הלכתא נותן טעם לפגם מותר ולקמן בפירקין (דף לח:) גבי מישחא שליקא ^ב) סתם התלמוד אי משום גיעולי עוזדי כוכבים נותן טעם לפגם הוא ודקדק ר"י היאך

לודאי. מוזלזי במידי דרצנן: אם **הס לא דרשו**. אם ר' יהודה הנשיא לא דרש את המקרא להצין שדניאל גזר עליו וסבר דבי דינא אחרינא גזר עליו משום זליפת כלים ושרייה: **אנן לא דרשינן**. בתמיה: **שמונה עשר דבר**. ב"ש וב"ה יחד נמנו וגזרו עליהם צפ"ק דשבת (דף יג:). ולקמן^י פריך גנותיהן דלורייתא היא: **מאי אסהדוסיא דרב**. דאמר דדניאל גזר עליו כיון דדריה לא קביל מיניה לאו גזרה היא: **נעיר**. משום חתנות: **כלל יכונל לצטל צים דין גזירא צ"ד חזירו**. שגזר על דבר המותר ובלבד שיהא גדול ממנו: **רפוטניו**. רבי יהודה הנשיא: **לא פשט**. עדיין לא החזיקו רובם בנאותה הגזירה לנהוג בו איסור: במארה

בג המלך וביין משתיו בשתי משתאות הכתוב מדבר אחד משהת יין ואחד משהת שמן רב סבר על לבו שם ולכל ישראל הורה ושמואל סבר על לבו שם ולכל ישראל לא הורה ושמן דניאל גזר ^יוהאמר באלי ^יאבימי נותאה מושמיה דרב יפיתן ושמןן יינן ובנותיהן כולן משמנה עשר דבר הן וכי תיבא אתא דניאל גזר ולא קיבל ואתו תלמידי דהלל ושמאי וגזור וקיבל א"כ מאי אסהדותיה דרב אלא דניאל גזר עליו בעיר ואתו אינהו וגזור אפילו בשדה ור' יהודה הנשיא היכי מצי למישרא תקנתא דתלמידי שמאי והלל והתנן אין בית דין יכול לבטל דברי בית דין חבירו אלא אם כן גדול הימנו בחכמה ובמנין ועוד הא אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן בכל יכול לבטל בית דין דברי בית דין חבירו חוץ משמונה עשר דבר שאפילו יבא אליהו ובית דינו אין שומעין לו אמר רב משרשיא מה טעם הואיל ופשט ^יאיסורו ברוב ישראל שמן ילא פשט איסורו ברוב ישראל דאמר רבי שמואל בר אבא אמר רבי יוחנן ישבו רבותינו וברקו על שמן שלא פשט איסורו ברוב ישראל וסמכו רבותינו על דברי רשב"ג ועל דברי רבי אלעזר בר צדוק שהיו אומרים ^{יט}האין גוזרין גזירה על הצבור אא"כ רוב צבור יכולין לעמוד בה דאמר רב אדא בר אהבה מאי קרא במארה

גזר על הפת אלא לפתן הוא והוצאת המלך הוא ריפוש"א בלע"ז וכן ממקרא מוכיח דכתיב (דניאל ב) ויהי המלצר נושא את פת בגס ונותן להם זרעונים ואין לומר שהיה נוטל פתן והיו אוכלים זרעונים בלא פת: במתני' כתב רשב"ס בשם רש"י דלא גרס רבי דר' יהודה הנשיא צר בריה וצית דינו המירוהו ומכמי דורו קצעו דצר זה במשנה שסדר רבי זקנו כי הוא היה צנו של ר"ג המוכר צמץ' אצות (פ"ב מ"ב) ר"ג צנו של ר' יהודה הנשיא אומר יפה ת"ת כו' ואותו רבי יהודה הנשיא המוכר כאן הוא ר' יהודה נשיאה ^ו שהיה צימי האמוראים אלא בלשון משנה וצרייתא קורא אותו הנשיא ובלשון אמורא קורא אותו נשיאה ור' יהודה הביא ירושלמי רבי וצית דינו התירו את השמן בשלשה מקומות רבי יהודה הנשיא ורבותינו המירו צגיטין ובשמן ובסנדל ונראה לו שיש שם טעום סופר דקפריך וליקרו ליה ב"ד שריא שכל ב"ד המתיר ג' דברים נקרא ב"ד שריא ודחי א"ר יודן ברי' ישמעאל צית דינו חלוק עליו צגיטין פירוש ואין זה ממיר ג' דברים ואם הוא היה רצינו הקדוש א"כ היה לו למנות עוד אחת שהתיר כדאמר בפרק קמא דחולין (דף י:) דהמיר רבי צית שאן דצירושלמי דדמאי נמי איתא לכך נראה לו דגרס התם ר' יהודה הנשיא והוא ר' יהודה נשיאה עוד כתוב שם צירושלמי רב יצחק צר שמואל צר מרתא נחת לגזיציין אשכח לר' שמלאי הדרומי יתיב ודריש רבי וצית דינו התירו את השמן שמואל קבל עליו ואכל רב לא אכל א"ל שמואל לרב אכול או אלא כתיב עלך זקן ממרא א"ל עד דאנא תמן אנא ידע מאן ערער עליה שמלאי הדרומי א"ל אפשר מה דאמר צסם גרמיה לא צסם רבי וצית דינו אטורח עליה ואכל: **וְיַשְׁמֶן דְּנִינְאָל גִּזְרַעִי**. ה"נ ה"מ למפרך איין אלא משום דאשמן קאי נקטיה: **וְרַבִּי יְהוּדָה הִנְשִׂיא חִיבֵי אֲרָיִים לְמִשְׁרֵי תַקְנֵתָא דְּשִׁמְיָא וְהִלָּץ**. פרשצ"ס דפריך צין לרב צין לשמואל דשמואל נמי מודי דמי"ח דצר הס: **וְהִתְנֶן אֵיין ב"ד יבִּירֹא בו'**. תימה בפרק השולח (גיטין לו: ושם ד"ה אלא) גבי פרוצבול דאמר שמואל האי פרוצבול עולגנא דדייני הוא אי איישר חיילי אצטליניה ומסיק אי איישר חיילי יותר מהלל והיכי דמי אי פשטה תקנת פרוצבול אפילו היה גדול אין יכול לצטלו ואם לא פשטה א"כ למה לי איישר חיילי הכי ר' יהודה נשיאה המיר שמן אע"פ שהיה קטן מאותו טעם דלא פשט איסורו וי"ל דהכא נמי מטעם דלא פשט גרידא לא המיר אם לא היה ג"כ טעם דאין רוב הצבור יכולין לעמוד בו מ"מ קשה דדבר תימה הוא היאך לא פשט מאחר שהוא ריוח המלוים לכך נראה דודאי פרוצבול פשט ודקשיא לך אפי' גדול היאך יכול לצטל ודאי צי"ח דבר דוקא אמר צאם יבא אליהו ויאמר אין שומעין וכמו שמפורש צירושלמי הטעם מפני שעמדה להם בנפשותיהם כך דקדק הרצ רבי אלחנן ממוך גירסת הספדים שמנא בספדים ישנים דקאמר האמר רב משרשיא מה טעם כו' משמע שמסם מתחיל המירוח והי"פ דשמעתין ור' יהודה נשיאה היכי אליס למישרי כו' והתנן אין צית דין כו' ועוד אפילו הוא גדול אינו יכול לצטל צי"ח דבר ולא הוצרך לפרש הטעם כי פשוט הוא ומשני האמר רב משרשיא מה טעם לפי שפשט ולפיכך צ"ד גדול נמי אינו יכול לצטל ושמן לא פשט לכך אפי' עמדו בנפשותיהם קטן יכול לצטל וסמכו על דברי רבן שמעון בן גמליאל דאין חזרין כו' ולפיכך הותר אף צב"ד קטן אצל ודאי שאר דברים אף כי פשטו יכול צ"ד גדול לצטל ולפיכך גבי פרוצבול אמר שמואל דאי איישר חיילי מהלל אצטליניה ואע"פ שפשט והילך הירושלמי דפרק קמא דשבת א"ר צון אמר רב יהודה צסם שמואל ל"ש אלא חוץ ליי"ח דצר אצל צי"ח דצר אפילו גדול אינו מצטל מפני שעמדה להם בנפשותיהם פירוש ממה שנעלו חרב בצית המדרש:

אין מעמידין פרק שני עבודה זרה

לו.

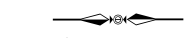
קבו א מיי פט"ו מהל' מאלכות אסורות הלכה כח סמנ לאין קלח טוש"ע י"ד סי' קג סעיף א:

קבו ב מיי פ"ב מהל' ממרים הלכה ב סמנ עשין קול:

[קבו ג רב אלפס קדושין פ"ד דף רמג:]:

ד [מיי שם הלכה ז]:

ה [מיי שם הל' ה:]:

רבינו חננאל

ושמואל אמר זליפתן של כלים אסורין. כגון קיריה בת יומא וכיוצא בה אסרתן. אמר ליה שמואל לרב בשלמא לדידי כו' משום דנותן טעם לפגם מותר משום הכי שרייה רבי. אלא לדידך דאמרת דניאל גזר עליו היכי יכול רבי לבטליה. והא אין בית דין יכול לבטל דברי בית דין חבירו אלא אם כן גדול ממנו בחכמה ובמנין. אמר ליה אשלח ליה לרבי אשאל ושאליה איסיף רב אמר [אם] הם לא דרשו אנן לא דרשינן. כתיב וישם דניאל על לבו אשר לא יתגאל בפת בג המלך וביין משתיו בשתי משתאות הכתוב מדבר. יין ושמן רב סבר שם על לבו והורה לכל ישראל. ושמואל סבר שם על לבו לעצמו לאחרים לא הורה: וירושלמי אמר ליה שמואל אביל משחא דארימאי ואי לא כתיבנא עליך זקן ממרא: ומקשינן וסבר רב שמן דניאל גזר עליה והא משמיה דרב אמרו פתן שמנן ויינן מי"ח דברי הן. ופריקנן דניאל גזר שיהא אסור בעיר. תלמידי שמאי והלל גזרו ביה איסור אפילו בשדה. ומקשינן אי הכי רבי היכי מצי מבטיל גזירה זו. והאמר ר' יוחנן בכל יכול בית דין לבטל דברי בית דין חבירו אם הוא גדול ממנו בחכמה ובמנין חוץ מי"ח דבר שאפי' יבוא אליהו ובית דינו אין שומעין להם. ופוקי' להו אמר רב שמעיה מה טעם הואיל פשט איסורן ברוב ישראל שמן לא פשט איסורו ברוב ישראל וכרבי יוחנן ישבו וברקו על השמן ומצאו שלא פשט איסורו ברוב ישראל. ומסכו רבותינו על דברי רשב"ג ועל דברי רבי אלעזר בר' צדוק שהיו אומרים אין גוזרין גזירה על הצבור אלא אם רוב ישראל יכולין לעמוד בה. כדכתיב

^[1]

מסורת הש"ס

א) עדות פ"ח מ"ד פסחים טו. [גדרס יט,ג]. ב) גיטין טו: [נחמות ב:ג]. ג) [גיטין עב: וש"ס,ג]. ד) [גיטין טו: ע"ש,ג]. ה) [פי כל התכמים שנמלאו בחמה שעה. ערוך ערך סע ב'ג, א] ופי בני מדרשו, א] ו"ל אלעזר, ח) גיטין טו: כחכות ב:, ט) [גיטין שס ע"ש,ג]. י) [גיטין עד. עה: עו,ג]. יקדושין ט. נס: וכלל האי מקומות בגיטין אי ארי"ה אמר רבי,

מוסף רש"י

אייל קמצא. מין חגב שמו אייל קמלָה, דבן. שהוא טהור ושפר לאכילה (פסחים טו). ועל משקה בית מטבחיא דבן. על משקין של בית המטבחים שבויהו. טעון הדס והמים, שהן דק שאין מקבלין טומאה (שם). אינו גט. דכיון שלא אמר מעכשיו משמע לאחר י"ב חדש יהא גט, והכי מת בתוך חנוך והיכנס ליבס (גיטין עו,ג). דהא לא שריה גט עד י"ב חדש והוי ליה גט לאחר מיתה (שם עוב). התירויה לינשא. בלא חללה להאיך דאס לא בלתי (כתובות ב,ג). דאף על גב דלא אמר מעכשיו כמאן דלאמר מעכשיו דמיה, דמסתמא מעכשיו קאמר לה (גיטין עו,ג). בית דינא דשרו משהא. שמתן של עובדי כוכבים, והיינו ר' יהודה נשיאה שריה בימי האנומליס, א גט של רבינו הקדוש, כדלמדיין מסתמך ואולי כו' (שם). כו' יוסי. צבי"ק (קול). הכותב נכסיו לבט לאחר מותו צריך שיכתוב מהיום ולאחר מיתתו ר' יוסי לאמר אינו צריך שמתן של שטר מוכת עליו, דלמי איתמיב זמן כשטרלא ידע שמהיום נתן לו גוף הקרקע שלא יכרו אחיו עמו והפירות לאחר מותו (גיטין שם). זמנו של שטר מוכריה עליו. לא לתנע כנתב זמנו לתוכי אס לא לנדיע שמוי הכמיה והמסירה הוא מגרשה אס לא יבא לאחור זמן, הלכך אט"ק דלא נתן לה זה היה גיטך מהיום אס לא בלתי כו' כמאן דכתב מהיום דמי (כתובות ב,ג). הורה. שהיא מותרת (גיטין עו,ג). כל שבתה. כל ימי חייו (שם). לאלתר שריתה. כששמעו בו שמת ואפילו קודם י"ב חדש (שם). דלא אחי. שהרי והאי לא יבא עוד ויש כאן קיום תנאי (שם). ותיבעי לך. ממי אמתי' היכי דלאמר מעכשיו ודבר הכל אחתי בעי לה אפלוגתא (שם). אין ה"ב. דאיכא למבעי אמתני', ולהכי בעייה מההוא כפא ואליבא דרבותיו משום דהוא כהוא מניינא דשריותא וס לו להשיעו מפי השמועה ששמע וידע היאך המירו, אבל אי הוה בעי מסתמא או מנגדא אמתניה הוי בעי לה אמתני' (שם). הכל מודים. כאלמר לאשמו בלילה זה גיטך כשתלא חמה מנתיקא, לכי נפקא קאמרי לה. וחי מיית בלילה לא הוי גיטא, וגבי מתי' נמי זה היה גיטך וכיכא אכא לאחר י"ב חדש לאו גט הוא וכיכא למסמך אמונו של שטר מוכית עליו, דהא כדאיא אכא אכא לא לא מעכשיו. על מנת ק וכן דמי (קדושין ט, ב). דה"ק מעכשיו יהא גט ע"מ שתקיימי תנאי' (גיטין עד, ב). באם תצא. ודכוותה אס לא בלתי, ואמרין (שס עד, ב). גבי אס מתי אס שמי לשונות משמע, משמע מעכשיו ומשמע לכשיגיע, אמר מהיום הוי מעכשיו, לא אמר מהיום הוי לכשיגיע, הלכך רבותיו סברי לה כו' יוסי כו' (שם עו, ב). אם מתי גרידא. ואמרן לעיל דלאחר מיתה הוא לכשאמות והא נמי משמע לכשלא אכא לאחר י"ב חדש (שם).

אין מעמידין

פרק שני

עבודה זרה

לו.

עין משפט ונר מצוה

קלו א מיי פ"ב מהל' ממשא משכב ה' י: קלו ב מיי פ"ב מהל' ממרים הלכה ח: קלח ג מיי פ"י מהל' טומאת אוכלין הלכה טו:

קלמ ד מיי פ"ט מהל' גירושין הלכה ב סמג עשין ג טו"ע אה"ע סי' קמד סעי' ב: קב ה מיי שס הלכ' יא טו"ע שס סעי' ג: קבא ו ז מיי שס הלכ' טו טו"ע שס סעי' ד:

קבב ח מיי פ"י מהל' אשות הלכה ח ונ"ג מהל' זכיה ומתנה ה"ח סמג עשין מה טו"ע אה"ע סי' לח סעי' ג ונפ"י ו:

קבג ט מיי פ"ט מהל' גירושין הלכה טו סמג עשין כ טו"ע אה"ע סי' קמד סעי' ד:

רבינו חננאל

הואיל וראויה לביאה ואצ"ג דלא ידעה לארגולי: **אמר** ליה רבי לשמלאי לא היית עמנו אמש בבית המדרש של כשהתרנו את השמן של עובדי כוכבים. אמר לו בימינו אמש בבית המדרש הפת. אמר לו רבי אם כן קרו לן בי דינא שריא. דהוא התרנו את השמן. וגם זו ששינו הגותן גט לאשה ואמר לה הרי זה גיטך אם לא באתי מיכן ועד י"ב חודש ומת בתוך י"ב חודש אינו גט ואנו התגרנו. סבירין כל כר' יוסי דאמר זמנו של שטר מוכית עליו כי מחיים נתנו ואין זה גט לאחר מיתה. כבר פירשנו זו השמועה במסכת גיטין במקומה לפיכך לא האריכו בה בכאן. הנה התרנו שני דברים. ואם תתיר הפת של עובדי כוכבים הרי שלשה דברים. וכל בית דין שמתיר שלשה דברים נקרא בית דין שריא. כמו יוסף בן יעזר. דתנן העיד יוסף בן יעזר איש צידה על אייל קמציאי דבן ועל משקי בית מטבחיא דבן ודיקרב למיתא ויטאב. הא ספק טומאה ברה"ר טהור. וקרו ליה יוסף שריא. מאי אייל קמציאי דבן רב פפא אמר שושיבא וקמפילגי בראשו ארוך. ת"ק סבר ראשו ארוך אסור. ויוסי בן יעזר סבר שרי. ורב חייא בר אמי' משמיה דעולא אמר בראשו ארוך כולי עלמא לא פליגי דשרי כי פליגי בסוסביל

ר'אִלְתֶּר שריתוה דהא **לא** אתי. וא"ת פשיטא דלאלתר היא מותרת דמדי שמת הרי התנאי כמקוים דלא ישוב עוד לניתו וי"ל דמ"מ מיבעי ליה אי גזרינן מת אטו לא מת: **וּרְבִנָּן** לית להו דרבי יוסי. פירוש בני דורו שהיו חלוקין עליו ומ"מ ליכא למפשט דאין הלכה כר' יוסי דכי ליה להו הכא היינו צעל פה אבל בשטר מודו ליה: **בראשו**

רבי יוסי בן יעזר איש צרידה על אייל קמצא דכן יועל משקה בית מטבחיא דבן ועל דיקרב למיתא מסאב וקרו ליה יוסף שריא אמר ליה התם שרא תלת ומר שרא חדא ואי שרי מר חדא אחריתי אכתי תרתין הוא דהויין א"ל אנא שראי אחריתי מאי היא דתנן ע"ה גיטך אם לא באתי מכאן עד שנים עשר חודש ומת בתוך שנים עשר חודש אינו גט ותני עלה ורבותינו התירוה לינשא ואמרין מאן רבותינו אמר רב יהודה אמר שמואל בית דינא דשרו משחא ע"ב סברי לה כר' יוסי דאמר זמנו של שטר מוכית עליו ו' וא"ר אבא בריה דרבי חייא בר אבא ר' יהודה הנשיא הורה ולא הודו לו ה' כל שעתו ואמרי לה ה' כל סייעתו א"ל רבי ע' (אליעזר) לההוא סבא כי שריתוה לאלתר שריתוה דלא אתי או דלמא לאחר שנים עשר חודש דהא איקיים ליה תנאיה ותיבעי לך אמתני' דתנן ס"ה הרי זה גיטך מעכשיו אם לא באתי מכאן עד שנים עשר חודש ומת בתוך שנים עשר חודש הוי גט דהא איקיים ליה תנאי ותיבעי לך לאלתר הוי גיטא דהא לא אתא או דלמא לאחר י"ב חודש דהא איקיים ליה תנאיה אין ה"ג אלא משום ט' דהוית בההוא מניינא אמר אבבי יהכל מודים לכשתצא חמה מגרתיקה לכי נפקא קאמר לה וכי מיית בליליא גט לאחר מיתה הוא יעל מנת שתצא חמה מגרתיקה מעכשיו קאמר לה וכי מיית בליליא הא ודאי תנאה הוי וגט מחיים הוא כדרב הונא ו'ראמר רב הונא ה"כל האומר על מנת כאומר מעכשיו דמי לא נחלקו אלא ב'באם תצא ר' יהודה הנשיא סבר לה כר' יוסי דאמר זמנו של שטר מוכית עליו והוה ליה כמהיום אם מתי כמעכשיו אם מתי ורבנן לית להו דר' יוסי והוה ליה כזה גיטך אם מתי גרידא גופא העיד יוסי בן יעזר איש צרידה על אייל קמצא דבן ועל משקה בי מטבחיא דבן ועל דיקרב למיתא מסאב וקרו ליה יוסף שריא מאי אייל קמצא רב פפא אמר שושיבא ורב חייא בר אמי משמיה דעולא אמר סבביל רב פפא אמר שושיבא וקמפילגי בראשו ארוך מר סבר ראשו ארוך אסור ומר סבר ראשו ארוך מותר רב חייא בר אמי משמיה דעולא אמר סוסביל

לאלתר שריטוה דודאי לא אחי עוד: אין ה"ג. דאיכא למיבעי אמתניתי: אלא. להכי צעינן צעיין לה אקמייתא משום דהוית כההוא מניינא דרבי יהודה נשיאה דשרייה וידעת לאימת שרייה ומדרבי יהודה נשמע למתני' להיכא דלאמר לה מעכשיו: **הכל מודים.** ואפילו רבי יוסי היכא דלאמר לה בזהאי ליטנא הרי זה גיטך לכשתלא חמה מגרתיקה: **למי נפקא לה קאמר לה.** דליהוי גיטא ומקמי הכי לא ליהוי גיטא ואי מיית בליליא לאו גיטא הוא ואע"ג דא"ר יוסי זמנו של שטר מוכית עליו וכמאן דכתבי ביה מהיום דמי ה"ל כמהיום ולאחר מיתה ותנן [גיטין עב, ג]. מהיום ולאחר מיתה גט ואינו גט דמספקא האי לאחר מיתה אי תנאה הוי והכי משמע מהיום יהא גט אס אמות אי חורה הוה דהדר ביה ממאי' דלאמר מהיום ולא גט דמי למתנא שכתוב צה מהיום ולאחר מיתה דהתם הכי קאמר גופא מהיום קני ופירא לאחר מיתה אבל גט ליכא למימר הכי וכי האי גוונא מפרש לה ביש נוחלין (ב"ב קל, ב). **ע"מ שפלא חמה מגרסיקה.** ודכוותה הכא על מנת שלא אצוא כל שנים עשר חודש: **מעכשיו קאמר.** דליהוי גיטא ע"מ שתתקיים תנאי זה וכי מקיים תנאי זה ונפקא חמה איגלאי מילתא למפרע דבשעת מסירה הוי גט ואע"ג דמיית בליליא ה"ל גט מחיים ודכוותיה מת בתוך י"ב חודש הרי נתקיים התנאי שלא בלא וה"ל גט למפרע: **דאמר רב הונא כל האומר ע"מ כאומר מעכשיו דמי.** ע"מ ודאי תנאה משמע וה"ק מעכשיו יהא גט ע"מ שיתקיים תנאי זה וכל אימת דמתקיים תנאה ה"ל גט למפרע: **לא נחלקו אלא ב'אם סאל.** ומת בליליא דכוותיה התם ב'אס לא בלתי דלאמרין התם ב' מי שאלחו קורדיקוס (גיטין דף עב, עו, ב). אס שמי לשונות משמע מעכשיו ומשמע לכשיתקיים אמר מהיום גלי דעתיה דמעכשיו לא אמר מהיום הוי משמע לכשיתקיים. הלכך ר' יהודה הנשיא סבר לה כרבי יוסי דלאמר דאף על גב דלא כתב מהיום זמנו של שטר מוכית עליו כמאן דכתב מהיום דמי וה"ל כמהיום אס מתי דלאמרין (דף עב, ב). תנאה הוא וכי מיית הוי גיטא למפרע מחיים ורבנן לית להו דרבי יוסי וה"ל כאס מתי גרידא דלאמרין התם דלשון אס כי לא אמר מהיום משמע לכשאמות קאמר וה"ג משמע ולכשתלא ולכשלא אצוא וה"ל גט לאחר מיתה: **שושיבא.** מין חגב וראשו ארוך: **וקמפילגי.** יוסי בן יעזר ורבנן בראשו ארוך דסימני חגבים טהורים נפקא לן מארצה סלעס חרגול חגב ופליגי תנאי באלו טריפות (חולין דף סו, ב). בראשו ארוך איכא דדאין ליה בכלל ופרט דאין בכלל אלא מה שצפרט הני מיני שרי אבל מין אחרינא לא וכל מינא דהני אין ראשו ארוך ואיכא דדאין בכלל ופרט וכלל ומרבי כל כעין הפרט לא ראי ארצה כראי סלעס וכו' הלז השוה שבהן שיש להן ד' רגלים ד' כנפים ויש להן קרסולין וכנפיו חושפין את רובו אף איני אציא כל שיש לו ד' סימנים הללו:

סוסביל

כאומר מעכשיו. על מנת

ק וכן דמי (קדושין ט, ב). דה"ק מעכשיו יהא גט ע"מ שתקיימי תנאי' (גיטין עד, ב). באם תצא. ודכוותה אס לא בלתי, ואמרין לעיל דלאחר מיתה הוא לכשאמות והא נמי משמע לכשלא אכא לאחר י"ב חדש (שם).

כאומר מעכשיו. על מנת